

Valdība atbalsta pieminekļu demontāžu

Valdība vakar atbalstīja 69 padomju un nacistisko režīmu slavinošu pieminekļu, piemiņas zīmju, piemiņas vietu un citu objektu demontāžu.

23. jūnijā stājās spēkā likums "Par padomju un nacistisko režīmu slavinošu objektu eksponēšanas aizliegumu un to demontāžu Latvijas Republikas teritorijā", saskaņā ar kuru publikajā ārtelpā, publiskajā būvē vai publiskas personas iekšējā, izņemot akreditētus muzejus, aizliegts eksponēt pieminekļus, piemiņas zīmes, piemiņas plāksnes, piemiņas vietas, arhitektoniskus vai mākslinieciskus veidojumus un citus objektus, kas izvietoti Lat-

vijas teritorijā kopš 1940. gada un atbilst vismaz vienam no noteiktajiem kritērijiem – tie slavina PSRS vai nacistiskās Vācijas okupācijas varu, ar to saistītu notikumu vai personu, tie slavina totalitārismu, vardarbību, militāru agresiju, karu un kara ideoloģiju vai arī tie ietver padomju varas vai nacisma simbolus.

Atbilstoši likumam noteikts, ka Uzvaras parkā Rīgā esošais monuments ir demontējams, savukārt minētajiem kritērijiem atbilstošus demontējamus objektus nosaka Ministru kabinets.

Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde, biedrība "Lat-

vijas Mākslinieku savienība" un Latvijas Okupācijas muzejs jūnija beigās pēc izvērtēšanas nolēma, ka demontējami 69 objekti.

Demontēšanai piedāvātās vietas ir visos Latvijas vēsturiskajos novados, 23 pašvaldību teritorijās. Pārsvārā piemiņas vietas atrodas novadu teritorijās, turklāt nereti šādas piemiņas vietas ir cilvēku reti apmeklētas un nomaļas.

Zināmākie padomju laika pieminekļi atrodas valstspilsētās. **Nojaucamo objektu sarakstā iekļauti objekti Liepājā, Rēzeknē un Daugavpilī**, norāda Kultūras ministrija. Līdztekus jau nojauk-

šanai lemtajam piemineklim Pārdaugavā Rīgā ir identificēti vēl vairāki demontēšanai paredzēti padomju laika piemiņas objekti, tostarp Mežaparkā un Rumbulā.

Kurzemē šādi nojaukšanai paredzētie pieminekļi izvietoti Dienvidkurzemes novada Lažas pagastā, Medzes pagastā un Bunkas pagastā, Kalētu pagastā un Vaiņodes pagastā, Kuldīgas novada Alsungas pagastā, Gudenieku pagastā un Rendas pagastā.

Ņemot vērā, ka Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde turpina darbu pie demontējamo objektu saraksta, tas pēc vajadzības vēl var tikt papildināts.▶

ĪSUMĀ

Krievijas raķešu triecienā Ukrainas vidienes pilsētā Vinnicā ceturtdien nogalināti 17 un ievainoti 30 cilvēki, vakar paziņoja Ukrainas Valsts ārkārtējo situāciju dienests. Raķetes trāpījušas biroju ēkā, virsnieku namā un dzīvojamā ēkā. Viena no raķetēm trāpījusi stāvlaukumā, sadeguši vairāki desmiti automobiļi. Vinnica ir apgabala centrs ar apmēram 370 000 iedzīvotāju.

Lielbritānijas dzelzceļa darbinieki nobalsojuši par jauna streika rīkošanu šomēnes, turpinoties viņu nesaskaņām ar vadītājiem par algu palielināšanu un darba apstākļu uzlabošanu. Dzelzceļa, kuģniecības un transporta darbinieku arodbiedrība (RMT) norāda, ka nākamais streiks iecerēts 27. jūlijā. RMT uzsver, ka streiks nepieciešams, jo darbinieku algas nav spējušas turēties līdz inflācijai, kas valstī sasniegusi 40 gadus augstāko līmeni un, visticamāk, turpinās palielināties.

Vācijas sociāldemokrāti (SPD) vakar sākuši procesu, kas var novest pie bijušā kanclera Gerharda Šrēdera izslēgšanas no partijas par tuvajām attiecībām ar Krievijas prezidentu Vladimiru Putinu un Krievijas energokompānijām. "Šrēders nolēmis, ka viņa finansiālā un personiskā atkarība no Putina ir daudz svarīgāka par viņa uzticību SPD vai viņa kanclera mantojumu," laikrakstam "Rheinische Post" sacīja sociāldemokrātu politiķis Tomass Kučatijs.

ŠAJĀ DIENĀ

15. jūlijā

1099. Pirmajā krusta karā kristiešu bruņinieki pēc septiņu nedēļu aplenkuma ieņēma Jeruzalemi un sāka musulmaņu un ebreju iedzīvotāju slaktiņu.

1410. Grīnvaldes, Tanenbergas jeb Žalgiras kaujā Polijas un Lietuvas spēki sakāva Teitoņu ordeni.

1710. Zviedru ģenerālgubernators Strombergs parakstīja Rīgas kapitulācijas noteikumus. Feldmaršals Šeremetjevs pieņēma Rīgas rātes uzticības zvērestu Krievijas caram.

1799. Ēģiptē atrasts Rozetas akmens, kuru rotājošie uzraksti sengrieķu un ēģiptiešu valodā palīdzēja atšifrēt ēģiptiešu hieroglifu rakstību.

1995. Amazon.com veikalā pārdota pirmā prece.

Pensijas indeksēs no 1. augusta

Lai pensionāriem kompensētu augošo inflāciju un energoresursu cenu paaugstināšanos, šogad pensijas indeksēs jau no 1. augusta, ceturtdien galīgajā lasījumā lēma Saeima.

Parlaments atbalstīja Sociālo un darba lietu komisijas priekšsēdētāja Andra Skrides (AP) priekšlikumu indeksēt pensijas jau augustā un izmaksāt attiecīgo summu kopā ar septembra indeksācijas summu.

Grozījumu redakcija paredz šī gada valsts pensiju vai tās daļas apmēru, kas nepārsniedz 50% no iepriekšējā kalendāra gada vidējās apdrošināšanas iemaksu algas

valstī, un piemaksas pie pensijas par vienu apdrošināšanas stāža gadu, kas uzkrāts līdz 1995. gada 31. decembrim, apmēru pārskatīt 1. augustā. Tāpat likumprojekts paredz, ka 1. augustā šogad valsts pensiju neatkarīgi no tās apmēra pārskatīs politiski represētajām personām, I grupas invalīdiem un Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībniekiem.

Saeimas deputāts Krišjānis Feldmans (K) piebilda, ka **turpmāk vidējā pensija orientējoši pārsniegs 500 eiro apmēru, attiecīgi palielinoties par 15%.**▶

Progress sarunās par graudu eksportu

Krievija un Ukraina panākušas būtisku progresu Stambulā notiekošajās sarunās par graudu eksportu caur Krievijas bloķētajām Ukrainas Melnās jūras ostām.

Sarunas, kurās piedalījās arī ANO un Turcijas amatpersonas, pēc vairāk nekā trim stundām tika pārtrauktas, vienojoties atkal tikties Turcijā nākamnedēļ. Tās ir pirmās tiešās sarunas starp Krieviju un Ukrainu kopš marta. Turcijas aizsardzības ministrs Hulusi Akars paziņoja, ka **četrpusējo sarunu dalībnieki vienojušies par koordinācijas centra izveidošanu Ukrainas graudu eksportam pa jūras ceļu.**

"Tikšanās rezultātā, kas notika pozitīvā un konstruktīvā gaisotnē, tika panākta vienošanās par pamata tehniskajiem jautājumiem, tādiem kā koordinācijas centra izveidošana Stambulā, kur būs klāt visu pušu pārstāvji, kopīga kontrole ostas izejas un ieejas punktus, kā arī kuģošanas drošības garantēšana uz tranzīta ceļiem," sacīja Akars.

Viņš lika saprast, ka par galīgu vienošanos var tikt paziņots nākamajās sarunās. "Šīs tikšanās laikā, kuru mēs rīkosim nākamnedēļ, vēlreiz tiks izskatītas visas detaļas un mūsu paveiktais darbs tiks parakstīts," sacīja ministrs.▶

AIZLIEDZ PIEGĀDES

Saeima vakar galīgajā lasījumā pieņēma grozījumus "Enerģētikas likumā", kas nosaka dabasgāzes piegāžu no Krievijas aizliegumu no 2023. gada 1. janvāra.

Valdība jau iepriekš konceptuāli vienojās par atteikšanos no Krievijas dabasgāzes. Sākotnējo priekšlikumu par dabasgāzes piegāžu no Krievijas aizliegumu iesniedza Konservatīvo deputāti Reinis Znotiņš un Jānis Cielēns. Tāpat pieņemts regulējums specifiskiem gadījumiem par vienošanos ar citas Eiropas Savienības (ES) dalībvalsts regulatīvajām iestādēm, kādā veidā tiek nodrošināts aizliegums piegādāt dabasgāzi no Krievijas.

Latvija un ES par atteikšanos no Krievijas dabasgāzes izmantošanas ļoti nopietni sāka domāt pēc Krievijas saktā kara pret Ukrainu.▶

FOTOFAKTS

LODE

Šonedēļ dabas parādību cienītājiem iemeslu līksmot atkal devis pilnmēness, kas šajā fotogrāfijā nomedīts Šveices Alpos.

FOTO – AFP/LETA